

O DOSKONAŁOŚCI
CHRZEŚCIJAŃSKIEJ.

A

O DOSKONAŁOŚCI CHRZEŚCJAŃSKIEJ.

D Z I E Ł O

X. ALFONSA RODRIGUEZ S. J.

Z języka hiszpańskiego na francuski kilkakrotnie przełożone,
a teraz według ostatniego tłumaczenia francuskiego

P R Z E Z

X. Kanonika Cruice.

DO UŻYTKU LUDZI ŚWIECKICH ZASTOSOWANEGO,

W PRZEKŁADZIE POLSKIM WYDANE.

WYDANIE CZWARTE.

W I L N O.

Nakładem księgarni JÓZEFA ZAWADZKIEGO.
1901.

Дозволено Цензурою—Варшава 22 Августа 1900 г.

IMPRIMATUR.

Kielciis, 19 Octobris 1899 a.

Episcopus Kielcensis.

† Thomas.

№ 2000.

ОДОБРЕНО.

Кѣльцы, 19 Октября 1899 г.

Оффиціалъ Прелатъ Кс. Ф. Брудзинскій.

Секретарь Кс. Пр. Обуховичъ.

Вильна. Типогр. Іосифа Завадыжаго (Замков. пер. соб. д.).

Chwała Jezusowi i Maryi Przenajświętszej.

KILKA SŁÓW O CZYTANIU DUCHOWNEM.

Z POWODU WYDANIA NINIEJSZEGO DZIELA.

Pilnuj czytania, napominania i nauki. Nie zaniedbuj łaski, która jest w tobie... o tem rozmyślaj, w tem się obieraj... to czyniąc i samego siebie zbawisz i tych, którzy cię słuchają.
(Ś. Paweł do Tess. LI. v. 4).

Ojcowie święci i mistrzowie życia duchownego, trzy najskuteczniejsze naznaczają środki do postępu na drodze doskonałości chrześcijańskiej; a tymi są: godne i częste przystępowanie do Sakramentów śś., wprawa i wytrwałość w modlitwie wewnętrznej, to jest rozmyślanie, (medytacye), i codzienne czytanie duchowne.

Te trzy środki, a dla wielu konieczne warunki, nie tylko postępu na drodze doskonałości chrześcijańskiej, ale utrzymania duszy w stanie łaski, w ścisłym z sobą zostają związku. Bez przygotowania się porządną modlitwą, nie sposób godnie przystępować do Sakramentów świętych; bez odczytania się w dziełach duchownych, trudno przyjąć do łatwej modlitwy wewnętrznej: można przeto powiedzieć, że czytanie duchowne jest kluczem, jest wstępem do drogi doskonałości chrześcijańskiej, jest ze trzech środków zaleconych przez Świętych Ojców tak ważnym, że od niego większa lub mniejsza skuteczność drugich dwóch zawisła,—środkiem tak potrzebnym, że jego pominięcie dla wielu dusz zostawi w ich zawodzie duchowym brak, niczem innem zastąpić się nie dający.

Jakoż każdy, mający cokolwiek doświadczenia w przewodnictwie duchownem, często napotyka osoby, które od dawna wstąpiwszy na drogi ściśle chrześcijańskie, pełne najlepszych chęci nabycia jak najwyższej doskonałości w stanie, w jakim je Opatrzność umieściła; uczęszczając do Świętych Sakramentów, i nie mało czasu poświęcając na odmawianie pacierzy; pomimo tego, mały, nader albo żadnego postępu w doskonałości chrześcijańskiej nie uczyniły.

Wejrząwszy w tryb życia takich osób, łatwo spostrzedz, że brak czytania duchownego główną był przeszkodą nabycia tego stopnia doskonałości, do którego za łaską Boską przy dobrych swoich chęciach dojśćby już były powinny.

Dla jednych bowiem z tych dusz, przeszkodą postępu bywa gruba niewiedomość najpospolitszych prawideł wyższej doskonałości, a ztąd lekceważenie sobie z tego, co z wyższą doskonałością duchowną nie zgadza się wcale; dla drugich przeciwna ostateczność, to jest przesadne wyobrażenie w tej mierze, zbyt od siebie wymaganie, niezadowolenie z najniewinniejszych, a czasem i dobrych swoich postępów, a ztąd ściśnienie jakoweś serca, upadek ducha, ciągła obawa i niepokój wewnętrzny; owe po grzechu najcięższe zapory i główne przeszkody do postępu na drodze doskonałości. Prócz tego, jak jedni tak i drudzy uskarżają się zwykle na niemożność odbywania modlitwy wewnętrznej, rozmyślenia, bez której w zwykłym biegu rzeczy, niepodobne nabycie wyższej doskonałości.

Jak jedni tak i drudzy większy nierównie postęp byliby uczynili, gdyby byli czytania duchownego nie zaniedbywali, i jak dla jednych tak i dla drugich, najskuteczniejszym lekarstwem jest czytanie duchowne. Czytanie to bowiem oświecając sumienie, przedstawia prawidło doskonałości w najdrobniejszych odcieniach, a tym sposobem, tym którzy zbyt lekko na tej drodze chcieli postępować, otwiera oczy na ich błędy; w drugich zaś, którzy w przeciwną ostateczność wpadając, zbyt się krępowali, prostując wyobrażenie o warunkach doskonałości, pozbawia ich niepokoju i ciągłego niezadowolenia z siebie, podnosi ich na duchu i zachęca do tem dzielniejszego postępu.

Nakoniec jak jednym tak i drugim, czytanie duchowne ułatwia nabycie wprawy do modlitwy wewnętrznej, gdyż nasuwa pamięci podczas jej odbywania obfitsze i rozmaitsze do rozmyślenia przedmioty, a czyni tem pożyteczniejszem rozmyślanie, że dając dokładniejsze poznanie prawidła doskonałości, wyświeca nam nasze własne braki i niedoskonałości, oraz pobudza do tem skuteczniejszych postanowień praktycznych. „Czytanie duchowne jest jakby podstawą modlitwy wewnętrznej, a następczącą nam różne przedmioty do rozważania, wdraża nas do „rozmyślań pobożnych“ pisze autor sławnego dzieła pod tytułem: *Scala perfectionis*. Lecz czytanie duchowne jeszcze wa-